

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ "SIS" 20.12.1989.

INFORMACJE KRAJOWE.

WARSZAWA. 20.12. odbyła się konferencja prasowa w Głównym Urzędzie Statystycznym. Wiceprezes Krzysztof Lutostański podał komunikat GUS-u o sytuacji społeczno-gospodarczej w listopadzie 1989r. W miesiącu tym, podobnie jak w poprzednich, produkcja materialna kształtowała się poniżej poziomu z ub. roku. Mniejsze były obroty towarowe z zagranicą, zwłaszcza w imporcie. Obniżyło się tempo wzrostu cen detalicznych, nie nastąpiły istotne zmiany stopnia niezrównoważenia rynku. Niższa była produkcja przemysłu i budownictwa uspołecznionego, przy czym pogłębił się, w stosunku do występującego w październiku, spadek produkcji w przemyśle spożywczym (o 28,9 proc.) i metalurgicznym (o 13,3 proc.), zaś mniejszy był spadek w przemyśle elektromaszynowym (o 1,6 proc.). Nastąpił znaczny wzrost produkcji przemysłu chemicznego (o 9,0 proc.). Obserwuje się wzrost aktywności produkcyjnej w sektorze prywatnym, co jednak nie zrównoważyło spadku produkcji w sektorze uspołecznionym. W rolnictwie wystąpiły oznaki zmniejszenia zainteresowania chowem trzody chlewnej. Znacznie niższy niż przed rokiem był skup żywca rzeźnego (o 24 proc.), obniżył się skup mleka (o 4,0 proc.). Nastąpił znaczny spadek importu zaopatrzeniowego z obydwu obszarów płatniczych, co spowodowało spadek wolumenu całego importu. Obniżył się wolumen eksportu, przy czym jego spadek był mniejszy od spadku produkcji. Wzrost cen detalicznych żywności był zdecydowanie niższy niż artykułów nieżywnościowych i usług. Tempo przyrostu przychodów pieniężnych ludności było zbliżone do wzrostu cen detalicznych. Na poziomie zbliżonym do października utrzymała się siła nabywcza zasobów pieniężnych ludności. Na zakończenie K.Lutostański dokonał oceny ekonomicznej roku 1989. W mijającym roku nastąpiły duże wahania kierunków zmian w sytuacjach na poszczególnych odcinkach tj. rolnictwo, ceny, handel zagraniczny, inwestycje. W związku z tym trudno dokonać oceny roku jako całości. Ocena ta nie dostarczy nam zbyt wielu przesłanek do wnioskowania o zdarzeniach w roku przyszłym.

WARSZAWA. Korespondent "SIS" przeprowadził rozmowę z przewodniczącym Regionu Mazowsze NSZZ "S" Michałem Boni. Oto fragmenty wywiadu :
Pytanie : Co nas oczekuje w przyszłości i jaka jest tego świadomość wśród ludzi ?
Odpowiedź : Świadomość ta jest niewielka, ponieważ informacja rządowa, a także niestety informacja wewnątrz związku pozostawia bardzo wiele do życzenia. Mówiono o tym na II Walnym Zjeździe Delegatów Regionu Mazowsze. Przy czym większe pretensje są zgłaszane pod adresem rzecznika rządu. (...) Natomiast jak ludzie przyjmą to co się wydarzy za dwa, trzy miesiące, gdy zaczną działać te mechanizmy, które minister Balcerowicz wprowadza - dla wielu jest niewiadomą. Ja sadzę, że my tego społeczeństwa nie doceniamy. Już raz go nie doceniliśmy podczas wyborów tzn. my, szerokie grono działaczy związkowych bądź też ludzi pełniących odpowiedzialne funkcje w naszym ruchu. Nie przewidziano, dziwię się jak do tego mogło dojść, że społeczeństwo może skreślić całą listę krajową. Nie przewidziano wówczas bardzo wielu rzeczy, które później wywołały zakłopotanie.

Pytanie : Tak, lecz wtedy było to odrzucenie, teraz - pauperyzacja.
Odpowiedź : Moim zdaniem większość społeczeństwa wytrzyma te trudy, jeżeli zostanie w sposób rzetelny i wyraźnie poinformowana o tym co się dzieje. Jeżeli rzeczywiście zostanie przedstawiona realna perspektywa, że będzie lepiej, to nawet nie ma znaczenia kiedy - za

rok, czy za pięć, czy za dziesięć lat, ale informacja musi być przystępna, to nie mogą być tylko dyskusje w telewizji między ekonomistami i dyrektorami. (...) Będą zdarzać się protesty i strajki, tak jak to miało miejsce w ostatnich miesiącach. (...) Będą konflikty. Natomiast w moim mniemaniu, jeżeli rząd doloży wszelkich starań, by informacja była pełna i rzetelna oraz przystępna to jakiś globalnych protestów (...) nie będzie.

Pytanie : Ten wielki przełom ostatnich lat wywalczyli ludzie, związkowcy dużych zakładów pracy. Czy dziś nie bedą oni zawada w reformowaniu? Odpowiedź : Wydaje mi się, że tak właśnie jest. Ten problem mamy w Warszawie. Jest huta, do której wszyscy dopłacamy, a huta jeszcze dodatkowo nas truje. Oczywiście jestem za zamknięciem tego zakładu, ale zdaję sobie też sprawę z konsekwencji społecznych takiego faktu. Niemniej jednak, patrząc na ten zakład przez pryzmat ekonomii, jest on do zamknięcia. Jest to jeden z najważniejszych zakładów solidarnościowych w Warszawie, to zakład którym opiekował się ksiądz Jerzy, jest to pomnik "S" w naszym regionie. (...) Jakie będą konsekwencje zamknięcia huty - trudno przewidzieć. Zbyszek Bujak planuje otworzenie banku pracy, przedsiębiorstwa ubezpieczeniowego - to musi trochę potrwać. Trudności jakie występują, pojawiają się na wiośnie. (...) Jest to - odpowiadając na twoje pytanie - również wielkie niebezpieczeństwo dla samej "S". "S" te reformy niejako wykreowała, ale jest jeszcze na tyle silna by je zdławić. Ale tego typu niebezpieczeństw jest bardzo dużo.

WARSZAWA. O godz. 16 pod ambasada rumuńska odbyła się manifestacja potępiająca politykę Ceausescu i ostatnie wydarzenia w Rumunii. Wzięli w niej udział przedstawiciele NZS, KPN, WiP, Polskiej Partii Zielonych, PPS-RD, Frontu Wyzwolenia Społecznego. Wznoszono okrzyki: "Ceausescu musi odejść", "Komuniści precz z Rumunii", "Wolność dla Rumunii". Zapalono świecek ułożone w kształcie krzyży. Na ogrodzeniu ambasady rozwieszono transparenty: "Europa bez granic", "Rumunio powstań", "Pozdrowienia z piekła dla Ceausescu". Funkcjonariusze MO, poparli manifestację, prosząc jednocześnie o nienaruszanie terytorium ambasady.

WARSZAWA. Oświadczenie Rady Politycznej KPN w sprawie wydarzeń w Rumunii: "Rada Polityczna KPN, oburzona postępowaniem zbrodniczego przywódcy Rumuńskiej Republiki Socjalistycznej Nicolae Ceausescu, stanowczo protestuje przeciwko używaniu przemocy przez komunistyczne władze w stosunku do społeczeństwa. Niewinnie przelana krew Rumunów i Węgrów wymaga od nas wszystkich zajęcia jednoznacznego stanowiska. Rada Polityczna wzywa rząd premiera Mazowieckiego oraz obie izby Parlamentu do podjęcia decyzji wprowadzającej restrykcje polityczne i ekonomiczne wobec totalitarnych władz Rumunii. Postulujemy, żeby polska zawiesiła w trybie nagłym wszelkie kontakty polityczne i ekonomiczne z Rumunią oraz odwołała swojego ambasadora z tego kraju. Mamy nadzieję, że inne kraje postąpią podobnie, a międzynarodowa izolacja i presja zmuszą władze rumuńskie do ustępstw."

WROCLAW. Oświadczenie Prezydium RKW 'S' Dolny Śląsk w sprawie Rumunii: "Totalitarny reżim panujący w Rumunii wkroczył na drogę ludobójstwa. Protest cywilizowanego świata nie może ograniczyć się do wyrażenia słów oburzenia i potępienia. Uważamy, że nie możemy być nadal w stosunkach sojuszniczych z odpowiedzialnym za zbrodnie rządem Ceausescu. Wzywamy nasz rząd do zawieszenia stosunków dyplomatycznych i gospodarczych z Rumunią. Apelujemy do Sejmu, Senatu i wszystkich ludzi dobrej woli o poparcie naszego stanowiska."

PIŁA. Oświadczenie Zarządu Regionu NSZZ "S" z 20.12. : (...) Z głębokim gniewem i oburzeniem potępiamy zbrodniczą masakrę kilku tysięcy niewinnych ludzi przez zbrodniczą dyktaturę Rumunii, która się mieni władza komunistyczna. Dokonano zbrodni na własnym narodzie, którego jedyną winą jest odzyskanie własnej godności i wolności, na narodzie, który od dziesięcioleci uciskany jest przez komunistycznych uzurpatorów. Jest to zbrodnia przeciwko demokracji i niezbywalnym prawom ludzi do godnego życia. Żadamy surowego ukarania zbrodniarzy i potępienia ich przez cały cywilizowany świat. Solidaryzujemy się z narodem rumuńskim i popieramy jego słuszne i niezbywalne prawa do życia w wolności i godności."

STRZELCE OPOLSKIE. 20.12. organizacje społeczne cementowni wystosowały oświadczenie w sprawie Rumunii. Oto jego fragmenty: "Solidaryzujemy się z ludźmi walczącymi o przestrzeganie praw człowieka w tym kraju. Wzywamy wszystkie organizacje społeczno polityczne oraz władze polskie o podjęcie działań na rzecz ukrócenia terrorystycznych praktyk komunistycznej władzy Rumunii przeciwko swojemu narodowi".

Podobne w treści oświadczenie przedstawiła załoga elektrociepłowni w Czechnicach. Domaga się ona zerwania przez rząd PRL stosunków dyplomatycznych z "rządem mordercy Causcescu".

WROCLAW. Od 20.12. trwa gotowość strajkowa w Przedsiębiorstwie "Inżynieria". Komisja Zakładowa NSZZ "S" żąda ustąpienia ze stanowisk dyrektora naczelnego, z-cy ds. produkcji i z-cy ds. środków produkcyjnych. Związkowcy motywują swe stanowisko m.in. nieformalnym trybem przeprowadzenia zebrania ogólnego załogi w dniu 16.12. i poniżaniem przez dyrektora naczelnego przedstawicieli rady pracowniczej oraz związku.

RADOM. 19.12. Komitet Protestacyjny przy NSZZ "S" w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej wydał komunikat, w którym proklamuje od 20. 12. akcję protestacyjną. Jeżeli rada nadzorcza do 5.01 nie przyjmie rezygnacji zarządu (zamieszanego w aferę spółki "Mlekvit") związkowcy zastrajkują.

ZAPNIOŃ. (k.Przysuchy, woj. radomskie) Przez dwa dni nie pracowali górnicy w Kopalni Glinki Ogniotorwałej. Zakłady zalegały z opłatami w rejonowym urzędzie energetycznym.

RADOM. Pracownicy GUS-u i Zakładu Poligrafii wpłacili na konto Funduszu Tadeusza Mazowieckiego 289 tysięcy złotych. Był to odzew na apel Komisji Zakładowej "S".

KRAKÓW. 19.12. na posiedzeniu prezydium Rady Narodowej prezydent Krakowa zadeklarował gotowość złożenia rezygnacji do 4.01.1990 r. 20.12. na konferencji prasowej prowadzonej przez rzecznika krakowskiego Komitetu Obywatelskiego Adama Paskiewicza obecny był m.in. przewodniczący krakowskiego Komitetu Obywatelskiego prof. Zygmunt Falenda. Przedstawiono kalendarium wyborcze, w wypadku rezygnacji prezydenta, które przewiduje wybór nowego prezydenta do 16.01. Omówiono także przedstawiony na posiedzeniu prezydium Rady Narodowej projekt modernizacji Huty im. Lenina, który zdaniem zebranych jest kontynuacją koncepcji ożwojowych planu 6 letniego i w żadnym stopniu nie uwzględnia opinii ekspertów.

OPOLE. 15.12. w siedzibie TZR "S" odbyło się spotkanie na temat

uspołecznienia środków masowego przekazu. Udział wzięli przedstawiciele TZR, Ruchu Obywatelskiego Śląska Opolskiego, dyrektor rozgłośni regionalnej polskiego radia, przedstawiciel kurii diecezjalnej ksiądz Hanich i przedstawiciele rozgłośni studenckiej "Radiosygnali". Ustalono, że do 15.01. zostanie powołana społeczna rada programowa przy rozgłośni opolskiej. Przedstawiciele "Radiosygnali" odmówili wzięcia udziału w radzie.

GLUBCZYCE (woj. opolskie). Dyrektor zakładów piwowarskich prowadzi represyjną politykę wobec członków "S", faworyzując członków PZPR. Zakładowa "S" wyraziła w związku z tym swój protest i zażądała, aby PZPR opuściła zakład.

OPOLE. 20.12. w godz. popołudniowych ok. 25 palestyńskich studentów przeszło z przedmieść Opola do rynku, gdzie zbierali podpisy pod listem intencyjnym do ONZ dotyczącym wydalenia palestyńskich uczniów i studentów ze szkół w Izraelu. Na transparentach - obok hasła NZS-u, pod egidą którego zorganizowano tę manifestację - widniały m.in. napisy: "Szamir ile w tym roku zabiłeś dzieci?", "Pokój - tak, masakry - nie";

INFORMACJE ZAGRANICZNE WAI

RUMUNIA. Wg. najświeższych informacji uzyskanych od naszych korespondentów, kierowca TIR-a, po przyjeździe z Rumunii do Pragi, opowiadał o stertach zwłok ludzkich i zmasakrowanych przez gąsiennice czołgów ciałach ofiar barbarzyńskiej rzezi w Timisoara. (informacja za WAI Praga, godzina 13,30)

CZECHOSŁOWACJA.

PRAGA. 19 grudnia założono filię Fundacji Karty 77. Celem jej działania będzie pomoc w stworzeniu demokratycznego społeczeństwa i doskonalenie sieci informacyjnej. Dzięki samej Fundacji, która działa już od 11 lat w Sztokholmie, przywieziono niedawno do Pragi kilka ton literatury emigracyjnej. Siedziba filii mieści się w budynku Centrum Koordynacyjnego Forum Obywatelskiego przy ulicy Jungmannovo nam. 9, 110 00 Praha 1.

PRAGA. Powstała partia Zielona Alternatywa, która w swym oświadczeniu żąda podporządkowania ekologii wszystkim decyzji ekonomicznych i politycznych. Partia zamierza zjednoczyć członków istniejących już organizacji i grup o orientacji ekologicznej. Chce również współpracować z podobnymi ruchami w innych krajach świata.

PRAGA. Ma dojść do wyborów uzupełniających do Zgromadzenia Federalnego. Kandydatem na posła w jednym z okręgów wyborczych będzie Alexander Dubcek. Jeżeli zostałby wybrany, posłowie wysunęliby jego kandydaturę na przewodniczącego parlamentu. W przypadku gdyby prezydentem został Vaclav Havel, jak wnioskowano podczas ostatniego posiedzenia Zgromadzenia Narodowego, składałby on przyrzeczenie właśnie Alexandrowi Dubcekowi. Takie zresztą życzenie zawarł w swym wystąpieniu telewizyjnym w dniu 16.12. V.Havel. To przemówienie spotkało się z niezwykle życzliwym przyjęciem społeczeństwa.

PRAGA. Centrum Koordynacyjne Forum Obywatelskiego i Zrzeszenie Komitetów Strajkowych wydały oświadczenie, w którym stwierdzają m.in., że oficjalne związki zawodowe uległy degeneracji. Ich koniunkturalne zachowania uniemożliwiły normalną współpracę. ZKS i

FO uważają, że oficjalne związki zawodowe mogą jedynie zarządzać mieniem związkowców do czasu demokratycznych wyborów.

PRAGA. 19.12. zjeżdżali do Pragi studenci z całej Republiki, aby wyrazić poparcie dla kandydatury Vaclava Havla na urząd prezydenta. Na dworcu głównym studentów witały plakaty, informujące o możliwości zakwaterowania w akademikach, a przez głościki wzywano obywateli o poparcie żądań studenckich. Na Placu Vaclava przez cały dzień manifestowała młodzież - między 13 a 14 było ponad 100 tysięcy demonstrantów.

PRAGA. 19.12 odbyła się konferencja prasowa Vaclava Havla - 19. 12. Na początku konferencji odczytano stanowisko Forum Obywatelskiego wobec sytuacji w Rumunii. Następnie Havel stwierdził, że z uzyskanych informacji wynika, iż jest już kilka tysięcy zabitych. Przypomniał, że Karta 77 wzywała już od dawna do ustanowienia Międzynarodowego Dnia Solidarności z Rumuniam. Vaclav Havel zapowiedział, że jeżeli zostanie wybrany prezydentem, będzie chciał doprowadzić do wolnych wyborów i życzyłby sobie, aby nie zostały one splamione intrygami, podstępami i niezdrowymi ambicjami osobistymi. Na pytanie, czy rozwój wydarzeń w Czechosłowacji traktuje jako nieodwracalny, odpowiedział, że wydaje się mało prawdopodobne, aby istniała alternatywa. Na zakończenie konferencji Lubos Dobrovsky poinformował, że w ostatnich dniach wzrosła liczba przestępstw kryminalnych. Potępił również w imieniu FO nieuzasadnione ataki na służbę bezpieczeństwa i milicję.

PRAGA. Forum Obywatelskie zwróciło się niedawno do redakcji Rudeho Prava z żądaniem przeproszenia Havla za oszczercze artykuły pisane pod jego adresem. Zażądano również wydrukowania dokumentu "Karta 77" oraz petycji "Kilka zdań" i opublikowanie życiorysu Havla. Gazeta wydrukowała oba dokumenty i przeprosiła szereg osobistości. Zyciorys Havla nie został podany do publicznej wiadomości.

PRAGA. 21.12. w kościele Panny Marii Śnieżnej na Starym Mieście w Pradze zostanie odprawiona msza święta w intencji pomyślnego opanowania sytuacji politycznej. Wezmą w niej udział przedstawiciele rządu, działacze Forum Obywatelskiego, studenci i aktorzy.

PRAGA. 20.12. premier rządu federalnego Marian Calfa złożył jednodniową roboczą wizytę w Moskwie. Spotkał się z premierem rządu ZSRR N. Ryżkowem. Rozmowy dotyczyły stosunków gospodarczych między oboma państwami. W spotkaniu wzięli udział ministrowie spraw zagranicznych obu państw: Jiri Dienstbir i Eduard Szewardnadze. Premierzy wymienili informacje na temat sytuacji politycznej w Czechosłowacji i ZSRR. Ryżkow zapoznał Calfę z rozwiązaniami ekonomicznymi w ZSRR. Calfa przedstawił główne zasady programu nowego rządu Czechosłowacji. Wspomniał o konieczności rozwiązania kwestii 1968 roku i tymczasowego pobytu radzieckich wojsk na terenie Czechosłowacji. W tym celu zostanie powołana wspólna komisja historyków. Premierzy omówili dalsze perspektywy współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej. Obaj premierzy uznali za konieczne rozwiązanie problemów finansowych i dewizowych we wzajemnych stosunkach gospodarczych oraz przejście na światowy system rozliczeń w handlu wzajemnym. Marian Calfa został przyjęty przez Michaila Gorbaczowa.

KOSZYCE. 20.12. na zaproszenie ruchu "Społeczeństwo Przeciw Przemocy"; Forum Obywatelskiego i studentów z województwa wschodniosłowackiego przyleciał do Koszyc Vaclav Havel. W Koszycach

i Preszowie zorganizowano manifestację, w której uczestniczyli Vaclav Havel i aktor Milan Kniazko, aktywny działacz Społeczeństwa Przeciw Przemocy.

PRAGA. 20.12. rozpoczął się nadzwyczajny zjazd KPCz. Z dotychczasowego KC KPCz na zjazd delegowano tylko 18 członków. W zjeździe uczestniczy 49 przedstawicieli Forum Demokratycznego Komunistów i komuniści wykluczeni z partii w 1968 roku. Została zniesiona funkcja sekretarza generalnego KPCz, utworzona - przewodniczącego partii. Przewodniczący partii zostanie wybrany na zjeździe. Mówi się o kandydaturze Ladislava Adamca.

PRAGA. 19.12. w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Pradze odbył się wykład Oty Sika - ekonomisty, autora reformy gospodarczej z 1968 roku.

PRAGA. Posłowie Zgromadzenia Federalnego jednomyślnie uchwalili program nowego rządu i sprolongowali okres wyboru prezydenta do 40 dni.

PRAGA. 19.12. Zgromadzenie Federalne uchwaliło dokument potępiający brutalne naruszanie praw człowieka w Rumunii.

PRAGA. Solidarność z narodem rumuńskim wyraziło wiele czechosłowackich organizacji i instytucji. Pracownicy lotniska wyrazili gotowość podjęcia bojkotu rumuńskich samolotów; pracownicy Galerii Narodowej w Pradze wezwali wszystkie galerie i muzea świata do wstrzymania kontaktów z oficjalnymi przedstawicielami Rumunii.

PRAGA. 20.12. przed ambasadą rumuńską w Pradze odbyła się manifestacja protestacyjna.

Czechostowaga
 PRAGA. Jeden z członków komisji parlamentarnej, badającej interwencję sił porządkowych w Pradze 17.11., powiedział, że odpowiedzialność polityczna Jakesa i Stiepana jest oczywista. Niewykluczone, że zostanie wszczęte postępowanie karne przeciw Miroslavovi Stepanowi.

ZSRR

MINSK. 18.12 Białoruski Front Ludowy "Adradżeńne" zorganizował wielotysięczny wiec pamięci po zmarłym w ubiegły czwartek Andrieju Sacharowie. Inicjatywę BFL poparł utworzony latem NSZZ białoruskich pracowników transportu publicznego. Wielu mieszkańców Mińska dowiedziało się o wiecu z ulotek rozlepionych w autobusach i trolejbusach. Na wiecu oddano hołd wybitnemu obrońcy praw człowieka oraz dyskutowano nad tokiem obrad zjazdu deputowanych ZSRR. W przyjętej rezolucji podkreślono m.in., że pamięć o Sacharowie nakazuje natychmiastowe usunięcie z sowieckiej konstytucji artykułu szóstego, mówiącego o przewodniej roli partii.

MINSK. 19.12. Zgodnie z umową zawartą przez Moskwę i japońska sieć telewizyjną NHK nakreślony zostanie sowiecko-japoński film poświęcony następstwom katastrofy w Czernobylu. Zdjęcia kręcone będą na Ukrainie w maju 1990 roku. Uwiecznione zostaną również białoruskie strefy śmierci pod Homlem i Chojnikami. Niezależne ugrupowania podkreślają, że japońska opinia publiczna nie zna do dziś rzeczywistych rozmiarów tragedii.

MOSKWA. 20.12. W centrum filmowym rozpoczął prace I Zjazd

Stowarzyszeń i Organizacji Żydów w ZSRR. Obecnych było ponad 500 delegatów i gości. Odczytano posłania wystosowane przez wicepremierów Izraela, Kanady i Holandii. Odzewu ze strony władz sowieckich nie było. W pierwszym dniu zjazdu, delegaci w drodze na salę obrad zmuszeni byli do przechodzenia przez kordon aktywistów stowarzyszenia "Pamięć". Obecna na miejscu milicja nie reagowała na prowokacyjne zachowanie się bojówkarzy. Przed otwarciem Zjazdu delegaci uczcili pamięć Andrieja Sacharowa.

LENINGRAD. 18.12. W hali widowiskowo-sportowej im. Lenina odbyły się uroczystości żałobne ku czci Andrieja Sacharowa. Mowę pożegnalną wygłosiła przewodnicząca LFL, Marina Sals. Wezwała ona wszystkich uczciwych ludzi do wystąpienia z KPZR, ponieważ partia ta "stanowi jedną z głównych przyczyn śmierci Sacharowa". Występowali również działacze miejskiej rady Ruchu Demokratycznego, O Kasilaszwili i B. Mitiszyn. Kolumna ruszyła następnie w kierunku Placu Pałacowego, gdzie uczczono pamięć Zmarłego 20-ma minutami ciszy. Wiec zakończono w twierdzy Pietropawłowskiej, na miejscu straceń Dekabrystów. Uczestniczyło ok. 50 tys. osób. Leningradczycy trzymali transparenty z cytataми Sacharowa: "Nie mam prawa przyjąć odebranych mi odznaczeń dopóki inni nie są zrehabilitowani", "Pierestrojkę trzeba zacząć od demontażu systemu nakazowo-rozdzielczego", itp. Dominowało jednak hasło: "Idee Sacharowa żyć będą wiecznie".

NOWOSYBIRSK. 16.12. Na uniwersytecie; z udziałem ponad 500 studentów i wykładowców odbył się wiec pamięci Andrieja Sacharowa. Zebrani postulowali nadanie uczelni imienia Sacharowa (obecnie uniwersytetowi patronuje Leninowski Komsomol). 17.12. w soborze Wozniesieńskim odprawiono mszę żałobną w intencji Profesora. Tego samego dnia w godzinach wieczornych niezależny Klub Wyborców zorganizował zgromadzenie żałobne ku czci Sacharowa z udziałem ok. 3000 osób. Imię Sacharowa ma otrzymać stacja metra "Kalininskaja", a na jednym ze skwerów planuje się odsłonięcie popiersia uczonego. Aktywiści stowarzyszenia "Pamięć" próbowali zakłócić wiec i sprowokować zamieszki. Do incydentu jednak nie doszło.

ZSSR
 NOWOSYBIRSK. 18.12. Zwolniono z aresztu Maksima Klimienkę, redaktora niezależnego biuletynu informacyjnego "Sibia". Zarzut przechowywania narkotyków okazał się bezpodstawny. Natychmiast po zwolnieniu, Klimienko został przewieziony na kolegium w związku z zarzutem udziału w "minucie milczenia" 30.11. (dzień więźnia politycznego w ZSRR). Decyzja kolegium Klimienkę uniewinniono.

IRKUCK. 17.12. Członkowie Związku Demokratycznego, anarchosyndykaliści i przedstawiciele innych ugrupowań niezależnych zorganizowali uroczystość żałobną poświęconą osobie Andrieja Sacharowa. Na skwerze miejskim ustawiono gablotę z portretem Profesora oraz flagę Imperium Rosyjskiego spowita kirem. Wokół zapalono tysiące świec. 18.12. bulwarem Gagarina przeszła procesja żałobna. W miejscowym miasteczku akademickim z udziałem ok. 300 osób odbył się wiec pamięci, prowadzony przez sekretarza miejscowego komitetu partyjnego, Jeżowa. Niezależni działacze w imprezie nie uczestniczyli. Oświadczyli, że ich obecność na wiecu partii, która przez tyle lat prześladowała profesora Sacharowa byłaby szczytem obłudy.

KIJÓW. 16.12. Odbyła się 2 sesja Wielkiej Rady "Ruchu". Obecnych było 70 delegatów. Na sesji rozpatrywano m.in. przygotowania do święta narodowego Ukrainy, 22.01. (rocznica wystąpienia w 1919 roku Republiki Zachodnioukraińskiej do Ukraińskiej Republiki Ludowej o

zjednoczenie obu państw). Postanowiono utworzyć tego dnia żywy łańcuch od centrum Lwowa do Soboru św. Zofii w Kijowie. (ok. 500km.), który będzie ustawiony przez godzinę. Inną sprawą podnoszoną na sesji był udział Bloku Demokratycznego w kampanii przedwyborczej. Program kandydatów "Ruchu" będzie rozpowszechniany w postaci tez. Zwrócono uwagę, że demokratyczni kandydaci są w większości nad partyjnymi tylko we Lwowie. W pozostałych miastach Ukrainy z Kijowem włącznie jest ich mniejszość i kampania przebiega z mizernym skutkiem. W każdym z siedmiu okręgów wyborczych Lwowa co najmniej jednego kandydata mają ugrupowania niezależne.

ROSTÓW NAD DONEM. 18.12. W parku miejskim odbyła się demonstracja żałobna ku czci prof. Sacharowa, zorganizowana przez Doński Front Ludowy. Zgromadzonych próbowano wywieźć autobusami komitetu oblasznego partii, jednak około 200 aktywistom DFL udało się przejść (w towarzystwie oddziałów "Specnazu") centralnymi ulicami miasta. Kolumna zatrzymała się przed "szlacheckim gniazdem", jak rostowianie nazywają miejscowy dom partii. Działacze partyjni zaprosili demonstrantów do odbycia wiecu wewnątrz gmachu, jednak drzwi wejściowe pozostały zamknięte. Demonstranci skandowali: "Nie wierzymy wam więcej".

WĘGRY

BUDAPESZT. 20.12. Radio Budapeszt podało, że rumuńska milicja Security wkłada ciała zamordowanych ludzi do worków i pali. W ten sposób uniemożliwia identyfikowanie zwłok. Mówi się o dwóch tysiącach ofiar.

BUDAPESZT. Akcja protestacyjna pod ambasadą rumuńską w Budapeszcie kontynuowana jest strajkiem głodowym. Ambasador Rumunii zwrócił się do węgierskiego ministra spraw zagranicznych Gyuli Horna o usunięcie sprzed budynku ambasady protestujących i umożliwienie placówce normalnej pracy. Gyula Horn zobowiązał się, że zapewni ambasadzie niezakłóconą działalność, dodał jednak, że nie może być mowy o usunięciu siłą manifestantów solidaryzujących się z walczącymi o swe prawa narodami Rumunii. W odpowiedzi na te słowa ambasador stwierdził: "Nigdzie na świecie nie przestrzega się w takim stopniu praw człowieka i swobód religijnych, jak w Rumunii". Liczne partie i organizacje polityczne protestują przeciw aktom terroru wobec ludności w Rumunii. Budapeszteńska organizacja Węgierskiej Partii Socjalistycznej wezwała władze krajowe partii do zawieszenia wszelkich kontaktów z Rumuńską Partią Komunistyczną.